

UCHWAŁA Nr XXXV/ 419/ 2017
RADY MIEJSKIEJ W NOWYM DWORZE MAZOWIECKIM
z dnia 05 grudnia 2017 roku

**w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Nowym Dworze Mazowieckim
na lata 2018-2022**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5, art. 18 ust. 1 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875) w związku z art. 1 ust. 1 i art. 2 ust. 1,2,4 pkt. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 882) Rada Miejska uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Ochrony Zdrowia Psychicznego w Nowym Dworze Mazowieckim na lata 2018-2022 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Nowy Dwór Mazowiecki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 roku.

Przewodniczący
Rady Miejskiej
/-/ Krzysztof Bisiański

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR XXXV/ 419 /2017
RADY MIEJSKIEJ W NOWYM DWORZE MAZOWIECKIM
Z DNIA 05 GRUDNIA 2017R

**PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
W NOWYM DWORZE MAZOWIECKIM
NA LATA 2018–2022**

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) określa zdrowie psychiczne jako: „stan dobrego samopoczucia, w którym człowiek wykorzystuje swoje zdolności, może radzić sobie ze stresem w codziennym życiu, może wydajnie i owocnie pracować oraz jest w stanie wnieść wkład w życie danej wspólnoty”. Według WHO zdrowie psychiczne to nie tylko brak zaburzeń psychicznych, ale również stan, w którym osoba zdaje sobie sprawę ze swojego potencjału, potrafi radzić sobie ze stresem, jest zdolna do miłości, twórczości i efektywnej pracy, jest w stanie funkcjonować w społeczeństwie.

Ochrona zdrowia może być realizowana przez różne podmioty i w różnych miejscach, począwszy od zakładów opieki zdrowotnej, poprzez szkoły, zakłady pracy, organizacje pozarządowe i społeczność lokalną. Działania na rzecz ochrony zdrowia psychicznego mają więc tym większe szanse powodzenia im więcej jednostek, grup społecznych w nim uczestniczy. Przyjmuje się, że współpraca w każdej dziedzinie wymaga inicjatyw, zrozumienia i wzajemnego zainteresowania. Dlatego też w działaniach na rzecz zdrowia psychicznego liczy się każdy mieszkaniec indywidualnie oraz grupowo, rodziny, pracownicy zakładów pracy i cała społeczność lokalna. Stan zdrowia psychicznego społeczeństwa zależy w dużej mierze od tego, jaki prowadzą styl życia oraz co robią, aby swoje zdrowie zachować i chronić.

Na podstawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego ustalono, że zdrowie człowieka zależy od wielu wzajemnie powiązanych czynników, wśród których wyróżnia się:

- styl życia – ok. 50 % udziału,
- środowisko fizyczne (naturalne oraz tworzone przez człowieka) i społeczne życia, pracy, nauki – ok. 20 %,
- czynniki genetyczne (dziedziczne predyspozycje wrodzone, cechy systemu immunologicznego) – ok. 20 %,
- działalność służby zdrowia – ok. 10 %.

Do ważnych przesłanek zachowania zdrowia należą także warunki społeczno - ekonomiczne. Ochrona zdrowia psychicznego rozpatrywana jest więc jako strategia zdrowego stylu życia, której niejako twórcą jest każdy człowiek, za którą jesteśmy odpowiedzialni my sami, a nie tylko system opieki zdrowotnej. Wizja ta uświadamia nam konieczność zmiany sposobu myślenia o tym, kto jest odpowiedzialny za zdrowie jednostki i społeczeństwa, wzięcia odpowiedzialności za własne zdrowie, poprzez modyfikację zachowań i stylu życia. W ochronie zdrowia psychicznego przywiązuje się ogromną wagę do jednostkowej odpowiedzialności za zdrowie człowieka. Każdy człowiek dokonuje w codziennym życiu

wyborów, które bądź szkodzą zdrowiu, bądź je wspomagają. Rodzaj podejmowanych decyzji zależy niewątpliwie od człowieka. To jednak, jakie ma możliwości wyboru, uzależnione jest już od szeregu czynników, na które często sam nie ma wpływu. Promocja zdrowia jest więc procesem zmierzającym do zachowania zdrowia. Działania promocyjne i profilaktyczne często w mniejszym lub większym stopniu zachodzą na siebie.

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego w Nowym Dworze Mazowieckim na lata 2018-2022 oparty jest na zasadzie integracji działań na rzecz poprawy i utrzymania zdrowia społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem promocji zdrowia psychicznego.

Program zakłada realizację celów i kierunków, rozpoznanie zjawiska i jego lokalnych uwarunkowań w drodze budowania i udoskonalania współpracy pomiędzy instytucjami i specjalistami zaangażowanymi w ochronę zdrowia psychicznego. Pozwoli to na wypracowanie skuteczniejszych i bardziej efektywnych rozwiązań.

Program dąży do:

- upowszechniania wiedzy na temat zdrowia psychicznego, promocji zdrowego stylu życia,
- zwiększania dostępności do różnych form środowiskowej opieki i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy bytowej, samopomocy środowiskowej, wspierania zatrudnienia,
- koordynacji zadań związanych z realizacją polityki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego.

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 roku poz. 882) wskazuje, że ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego w Nowym Dworze Mazowieckim na lata 2018 – 2022 realizowany będzie również w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym,
- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- 3) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 4) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- 5) Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 6) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Program wpisuje się w następujące dokumenty strategiczne:

- 1) Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Nowy Dwór Mazowiecki na rok 2018 ;
- 2) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 w Nowym Dworze Mazowieckim.

Ogólne ramy dla Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Nowym Dworze Mazowieckim na lata 2018-2022 stanowi Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego, zgodnie z którym celem programu jest:

- zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb,
- prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi,
- monitorowanie i ocena skuteczności działań realizowanych w ramach Programu.

Celami szczegółowymi programu w zakresie ochrony zdrowia psychicznego jest:

- upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego,
- kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego,
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu,
- poczucie bezpieczeństwa w życiu społecznym i rodzinnym.

Zaburzenia psychiczne, zaburzenia zachowania, słabe zdrowie psychiczne mogą wystąpić w każdym wieku. Osoby z zaburzeniami psychicznymi nierzadko są spychane na margines życia społecznego. Choroby psychiczne wciąż są negatywnie odbierane przez społeczeństwo. U większości osób występuje z tego powodu silny lęk przed dyskryminacją i napiętnowaniem, co prowadzi często do zatajania informacji o stanie zdrowia.

Opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi w Nowym Dworze Mazowieckim jest realizowana w ramach podstawowej opieki medycznej w formie doraźnej, ambulatoryjnej, finansowanych ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia na świadczenia zdrowotne. Z budżetu miasta finansowane są zadania z zakresu pomocy społecznej, które nakreśla ustawa o pomocy społecznej. Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskuje z budżetu wojewody środki finansowe na organizację pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze stanowią istotną formę wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi. Świadczone są dla mieszkających w Nowym Dworze Mazowieckim osób psychicznie chorych, przede wszystkim nie posiadających wsparcia rodziny. Wymiar i zakres usług dostosowany jest do indywidualnie określanych potrzeb, stosownie jednak do możliwości Ośrodka.

Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi odbywa się w miejscu zamieszkania (tj. w mieszkaniu osoby chorej) i jego najbliższym otoczeniu. Usługi świadczone są od poniedziałku do piątku w godz. 8⁰⁰ - 16⁰⁰. Usługi najczęściej polegają na pomocy i asystowaniu w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz trenowaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego zaspokajania potrzeb bytowych, wspólnym organizowaniu i spędzaniu czasu, korzystaniu z usług różnych instytucji, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, pomocy i wspieraniu w uzyskaniu zatrudnienia.

Poniższa tabela prezentuje dane liczbowe dotyczące rodzin i osób objętych wsparciem w formie usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Ośrodku Pomocy Społecznej w latach 2014-2017:

	2014	2015	2016	2017
Liczba rodzin	21	19	16	24
Liczba osób w tych rodzinach	29	26	21	37
Liczba dzieci w tych rodzinach	2	3	3	6

Celem świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest:

- poprawa jakości życia,
- utrzymanie stabilnego stanu zdrowia,
- unikanie powikłań związanych z przewlekłą chorobą,
- poprawa samopoczucia,
- zwiększenie samodzielności w wykonywaniu czynności domowych,
- mobilizowanie do większej aktywności fizycznej,
- zapobieganie izolacji społecznej,

- kontrola nad sprawowaniem opieki nad małoletnimi dziećmi,
- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych,
- motywowanie do systematycznego leczenia,
- asystowanie w codziennych czynnościach życiowych, takich jak: kształtowanie nawyków związanych z higieną osobistą, dbaniem o wygląd, dbaniem o estetykę mieszkania,
- mobilizowanie do nawiązania i utrzymywania kontaktów rodzinnych i sąsiedzkich,
- wspólne organizowanie i spędzanie wolnego czasu,
- nauka planowania budżetu, asystowanie w ponoszeniu wydatków,
- kontrola wizyt lekarskich i systematycznego przyjmowania leków,
- pomoc w dotarciu na wizyty do lekarzy pierwszego kontaktu i specjalistów,
- interwencje kryzysowe w sytuacji pogorszenia stanu zdrowia,
- edukacja rodziny na temat sposobów radzenia sobie ze stresem i identyfikacji objawów nawrotu choroby oraz szybkiej interwencji,
- asystowanie pracownikom socjalnym podczas wizyt u klientów,
- wspólne omawianie problematycznych zagadnień dotyczących klientów.

Wdrożenie Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Nowym Dworze Mazowieckim na lata 2018-2022 stanowić będzie ważny element profilaktyki zdrowia psychicznego mieszkańców miasta. Priorytetem Programu jest ochrona zdrowia psychicznego poprzez:

- zwiększenie poziomu wiedzy społeczeństwa,
- upowszechnianie informacji i edukacji zdrowotnej,
- kształtowanie właściwych zachowań zdrowotnych, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, szkole, środowisku lokalnym,
- aktywizację instytucji, organizacji, stowarzyszeń i ludności.

Realizatorzy Programu w zakresie ochrony zdrowia psychicznego podejmują działania:

1. Diagnoza sytuacji i zagrożeń dla zdrowia psychicznego.
2. Szkolenie pracowników socjalnych w zakresie pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi i uzależnieniami.

3. Zajęcia profilaktyczne w formie warsztatów, pogadanek itp. dla uczniów z terenu miasta na temat ochrony zdrowia psychicznego między innymi o stresie i jego wpływie na zdrowie psychiczne.
4. Rozpowszechnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy w zakresie problemów zdrowia psychicznego i uzależnień na terenie miasta Nowy Dwór Mazowiecki.
5. Zwiększenie skuteczności edukacji zdrowotnej społeczeństwa oraz działań w zakresie promocji zdrowia psychicznego.
6. Wspieranie samopomocowych inicjatyw pacjentów i ich rodzin oraz organizacji pozarządowych sprzyjających rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
7. Porady i konsultacje dla osób zagrożonych zaburzeniami psychicznymi.
8. Zapewnienie wsparcia i leczenia umożliwiającego ludziom chorym psychicznie pełne uczestnictwo we wszystkich aspektach życia społecznego.
9. Współpraca z warsztatami terapii zajęciowej, które mają na celu usprawnienie, rozwijanie umiejętności obejmujących czynności życia codziennego.
10. Współpraca Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Mazowieckim ze służbami opieki psychiatrycznej na terenie miasta oraz z lekarzami rodzinnymi.
11. Współpraca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z innymi instytucjami, organizacjami, służbami opieki psychiatrycznej i terapeutycznej.

Podmiotami uczestniczącymi w realizacji programu są:

1. Urząd Miejski w Nowym Dworze Mazowieckim,
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Mazowieckim,
3. Placówki oświatowe z terenu miasta Nowy Dwór Mazowiecki,
4. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowym Dworze Mazowieckim,
5. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nowym Dworze Mazowieckim,
6. Zespół Interdyscyplinarny ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim,
7. Komenda Powiatowa Policji w Nowym Dworze Mazowieckim.

Źródła finansowania programu.

Głównym źródłem finansowania programu będą środki budżetu gminy będące w dyspozycji Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Mazowieckim, przeznaczone na realizację

działań wyszczególnionych w programie. Dodatkowo niektóre działania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego będą realizowane ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Nowy Dwór Mazowiecki.